

7. Рєпіна І.М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління / І.М. Рєпіна // Вісник Української Академії державного управління при Президентові України. - 1998. - № 2. – С. 262-271.

8. Мазаракі А.А. Економіка торговельного підприємства : Підруч. для вузів / А.А. Мазаракі, Н.М. Ушакова, Л.О. Лигоненко. - Київ: 1999. – 375 с.

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Коваль І. О., студентка

Науковий керівник: Федотова І. В., к. е. н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Стійкість підприємства – обов'язкова умова успішного його розвитку в мінливих умовах економіки. Це основний показник життєздатності підприємства та конкурентоспроможності. У час росту конкуренції, розвитку технологій та боротьби за споживача ситуація вимагає приділяти величезну увагу стійкості підприємства. Тобто здійснювати безперервний контроль за усіма показниками системи, безупинно збирати інформацію, її обробляти, швидко реагувати на відхилення показників від заданого стану та, відповідно, приймати управлінські рішення.

Проблема стійкості підприємства була і залишається актуальною, тому багато науковців займалися дослідженням цього питання. Це: Д. Грейсон, Кемпбел Р. Макконнелл, М. Мескон, Р. Хизрич, И. Шумпетер, С. Холанд, П. Хейн, Д. Еванс, Р. Коуз, М. Дж. Форрестер, В. Хойер, А. Хоскінг, А.М. Ляпунов, Н. В. Амбросов, А. П. Градов, А. В. Завгородня, В. А. Козловський, Г. С. Мерзлікіна, А. М. Платонов, В. К. Потьомкін, Н. А. Савінська, И.В. Брянцева та ін.

Сутність визначень стійкості різних вчених дуже схожа між собою. Проте вони розглядають поняття з різних позицій, тому досі немає єдиного узгодженого визначення. Так, наприклад, С.Г. Беляєв [1] стверджує, що стійкість - це здатність збереження якісної визначеності при зміні структури системи і функцій її елементів. Стійкість системи, таким чином, пов'язана з її прагненням до стану рівноваги, яке передбачає таке функціонування елементів системи, при якому забезпечується найвища ефективність руху до цілей розвитку. В.Н. Волкова, В.А. Воронков [2] вважають, що стійкість - здатність системи повертатися в стан рівноваги після того, як вона була з цього

стану виведена під впливом зовнішніх впливів, що руйнують. Тобто останнє визначення було сформульоване з врахуванням впливу зовнішніх факторів. Рівновага – це загальне поняття, що відноситься до різних ситуацій, що характеризується взаємодією різноспрямованих сил, вплив яких взаємно погашається таким чином, що спостережувані властивості системи залишаються незмінними [3].

Проблемою стійкості займалися, також видатні математики, стверджуючи, що рівноважний стан буде стійким, якщо для будь-якої заданої області допустимих відхилень від стану рівноваги (область E) можна вказати таку область D (яка включає стан рівноваги), що траєкторія будь-якого руху, яка почалася в області D, ніколи не досягне межі області E [4].

Тепер зведемо всі відомі трактування поняття стійкості підприємства в порівняльну таблицю 1.

Таблиця 1 - Визначення поняття «Стійкість підприємства»

Автор	Визначення
Л.Л. Куц [5]	Стійкість – стабільна життєздатність підприємства при всяких змінах внутрішніх і зовнішніх умов. Іншими словами – це „імунітет” підприємства, який дозволяє витримувати йому внутрішні і зовнішні навантаження й „не захворіти”
В.Д. Камаєв [6]	Стійкість - це стабільність отримання організацією доходів від продажів
Барканов А. С. [7]	Стійкість підприємства - це наявність інноваційного потенціалу сталого розвитку та його ефективне використання для нейтралізації зовнішніх впливів і факторів дестабілізації
А. Сміт, А. Маршал, Д. Кейнс [8]	Стійкий стан підприємства - таке його стан, при якому воно здатне підтримувати прибуток на заданому рівні
І.Н. Євстюхін [9]	Стійкість підприємства - це сукупність значущих характеристик і параметрів поточної і перспективної діяльності, що відображають самодостатність підприємства як системи для реалізації економічного, інноваційного, науково-технологічного потенціалу в інтересах соціально-економічного розвитку
А.С. Туваєв [10]	Стійкість підприємства - це рівноважний, збалансований стан економічних ресурсів і організаційних структур і їх взаємозв'язків в рамках виробничо-збутової системи, яке забезпечує стабільні умови для її розширеного відтворення, в тому числі при наявності внутрішніх і зовнішніх несприятливих впливів, що досягається за допомогою здійснення спеціалізованого комплексу різнопланових фінансово-економічних і організаційних заходів з алгоритмом відповідних дій

Порівнюючи визначення, наведені в таблиці, стає зрозумілою різниця між точками зору різних вчених. Всі вони розглядали стійкість з різних позицій. Деяко розглядає з точки зору теорії максимізації прибутку, інші – з точки зору наявності інноваційного потенціалу та конкурентних переваг.

Також серед вчених була думка, що стійкість – це показник життєздатності та «імунітету» підприємства.

Головна проблема в дослідженні стійкості підприємства полягає саме в тому, що вона сприймається як здатність і як стан. Як здатність – може бути стійке економічне становище чи нестійке, як стан – економічна система може мати внутрішній потенціал стійкості. Деякі науковці [11] ототожнюють стан рівноваги зі стійкістю. Але термін «стійкість» лише пов'язаний із станом рівноваги та не є ідентичним йому за змістом. Стабільність та стійкість як характеристики діяльності підприємства досить близькі поняття. Стійкими підприємство стає завдяки своїй стабільності. Стійкість передбачає постійні зміни в процесі виробничо-господарської діяльності, а стабільність – це стала якісна характеристика.

Проведений порівняльний аналіз дозволяє сформулювати поняття стійкості підприємства. Отже, це такий стан системи та її показників, який залишився незмінним та не зазнав руйнувань після негативної дії зовнішніх чинників.

Враховуючи значний обсяг наукових праць у визначенні сутності поняття «стійкість» доцільним буде визначення стійкості підприємства, як здатності підприємства розвивати і зберігати в конкурентні переваги і гнучку адаптацію до зовнішнього і внутрішнього середовища, з метою досягнення максимальної прибутковості і задоволення потреб суспільства.

Оскільки підприємство є великою комплексною системою, то і факторів, які можуть впливати на його стійкість, - безліч.

Основними внутрішніми факторами, що впливають на фінансову стійкість підприємства, є:

- фінансові ресурси і ефективність їх використання;
- принципи організації і управління;
- конкурентна позиція організації;
- галузева приналежність підприємства.

До числа зовнішніх факторів, що впливають на фінансову стійкість, відносяться [12]:

- економічні фактори;
- політико-правові чинники;
- науково-технічні фактори;
- соціально-культурні фактори;
- природні фактори.

В умовах динамічного ринкового середовища підприємствам досить важко втримати необхідний рівень розвитку, цьому сприяють

жорстка конкуренція та негативний вплив зовнішніх факторів. Тому будь-який суб'єкт, господарювання своїм завданням визначає досягнення – стратегічної стійкості, а вона, в свою чергу, найбільш точно розкриває функції та задачі підприємства щодо протидії негативним факторам ринкового середовища та забезпеченні подальшого ефективного функціонування.

Література.

1. Беляев В.И. Маркетинг: основы теории и практики: учебник / В. И. Беляев. – М.: КноРус, 2010. – 680 с.
2. Волкова В.Н. Теория систем и методы системного анализа в управлении и связи / Волкова В.Н., Воронков В.А. – М.: Радиосвязь, 1983. – 248 с.
3. Лопатников Л.И. Популярный экономико-математический словарь / Л.И. Лопатников. – М.: Знание, 2000. – 168 с.
4. Ляпунов А.М. Общая задача об устойчивости движения. Собр. соч./ Ляпунов А.М. – М.: Изд-во АН СССР, 1956, Т. 2. – 472 с.
5. Куц Л.Л. Стратегічна стійкість підприємства: навч. посібн. / Л.Л. Куц. – Тернопіль: Інфотехцентр, 2011. – 180 с.
6. Камаев В.Д. Экономическая теория / В.Д. Камаев. – М.: Владос, 2014. – 638 с.
7. Барканов А.С. Оценка экономической устойчивости строительного предприятия // Экономика строительства. – 2005. – № 8. – С. 35-43.
8. Антикризисное управление / под. ред. Н.Д. Корягина [Электронный ресурс]. – Режим доступа до журн.: https://stud.com.ua/21797/menedzhment/upravlinnya_stiykisty_uzvitku_organizatsiyi.
9. Евстюхин И.Н. Совершенствование механизмов обеспечения экономической устойчивости предприятий металлургической отрасли России: автореф. дис. канд. экон. наук: 08.00.05 / И. Н. Евстюхин. – М., 2007. – 26 с.
10. Туваев А.С. Направления противодействия снижению экономической устойчивости промышленных предприятий: диссерт. канд. экон. наук: 08.00.05 / Туваев А. С. – М., 2006. – 150 с.
11. Дуброва О.С. Стратегічна стійкість підприємства: складові та напрями її забезпечення / О. С. Дуброва // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 1. – Т. 1. – С. 15-19.
12. Мисхожев Э.Р. Теоретико-методологические проблемы измерения и обобщения показателей оценки экономической

устойчивости / Мисхожев Э.Р. // Аудит и финансовый анализ. – 2010. – № 4. – С. 118-123.

МЕТОДИ ПОЛІПШЕННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

Коваленко І. В., студент

Науковий керівник: Криворучко О. М., д. е. н., професор

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В цей час аналізу існуючих методів вдосконалення бізнес-процесів і вироблення рекомендацій щодо їх використання присвячена велика кількість наукових робіт [1-9]. У цих роботах досить докладно описуються суть і зміст методів; обґрунтовується доцільність використання конкретних методів в залежності від рівня ефективності, наявності відповідних обмежень за різними видами ресурсів [1, с. 152-155]; порядок і технологія впровадження тощо. При цьому методи вдосконалення БП розглядають в рамках реалізації певних підходів.

Аналіз наявних підходів дозволяє встановити наступне. По-перше, всі підходи мають загальну базу і спрямованість. Базою реалізації є фундамент процесної теорії та методології управління процесами (опис меж, процесу, встановлення контрольних точок, вимірювання показників, аналіз отриманої інформації і розробка пропозицій щодо вдосконалення). Застосування підходів спрямовано на виявлення дублювання функцій, вузьких місць, витратних центрів, якості окремих операцій, інформації, якої не вистачає, можливостей автоматизації і управління якістю.

По-друге, існуючі підходи розрізняються ступенем змін і технологією проведення (рисунок 1).

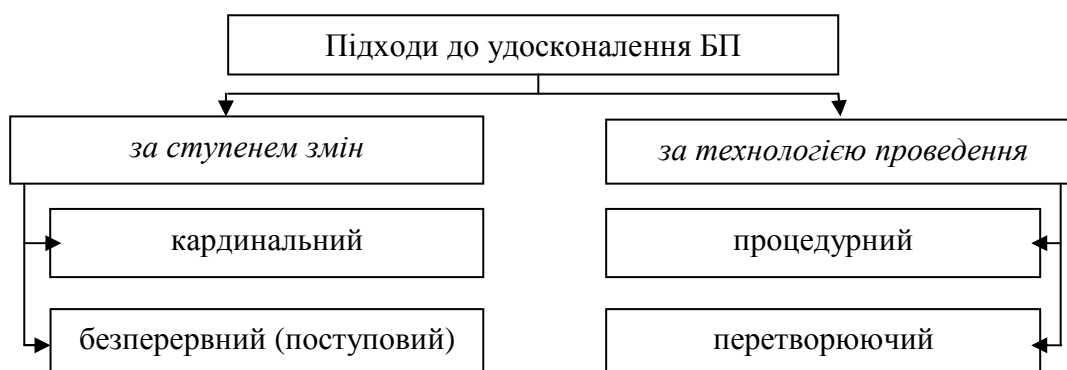

Рисунок 1 – Види підходів до удосконалення БП